

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

25 maart 2005

VERZOEKSCHRIFT

over het Vlaams beleid inzake thuisgeweld

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
uitgebracht door mevrouw Marijke Dillen en de heer Kurt De Loor**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Luc Martens.

Vaste leden:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Felix Strackx, Erik Tack,
de dames Greet Van Linter, Gerda Van Steenberge;

de heer Tom Dehaene, mevrouw Vera Jans, de heren Luc
Martens, Steven Vanackere;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Margriet
Hermans, Vera Van der Borgh;

de heren Kurt De Loor, Herman Reynders, mevrouw Elke
Roex.

Plaatsvervangers:

de heer Erik Arckens, de dames An Michiels, Monique
Moens, de heer Jurgen Verstrepen, mevrouw Linda Vissers;

de dames Cathy Berx, Kathleen Helsen, Trees Merckx-Van
Goey, Monica Van Kerrebroeck;

mevrouw Patricia Ceysens, de heer Marc Cordeel, mevrouw
Hilde Eeckhout;

de heer Bart Caron, de dames Else De Wachter, Michèle
Hostekint.

Toegevoegde leden:

mevrouw Mieke Vogels;

mevrouw Helga Stevens.

INHOUD

	Blz.
1. Procedure.....	4
2. Inhoud van het verzoekschrift	4
3. Bespreking	4
4. Conclusie	4
Bijlage: Antwoord van mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, op het verzoekschrift.....	5

DAMES EN HEREN,

1. PROCEDURE

Het verzoekschrift van de heer André-Emile Bogaert van 24 januari 2005 over het Vlaams beleid inzake huisgeweld werd ontvankelijk verklaard op 31 januari 2005 en voor verdere behandeling doorverwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

De commissie besliste op 15 februari 2005 het standpunt van mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, te vragen over het verzoekschrift (zie bijlage).

De commissie besprak het verzoekschrift op 22 maart 2005.

2. INHOUD VAN HET VERZOEKSCHRIFT

De verzoeker wenst te vernemen welk beleid de Vlaamse Regering voert inzake kindermishandeling. Hij wenst te vernemen op welke studies en ervaringen de huidige campagne is gestoeld. Voorts vraagt hij of het besluit tot erkenning en subsidiëring van de zes vertrouwenscentra niet aan herziening toe is en wil hij weten op welke wijze de Vlaamse Regering de samenwerking tussen de eigen centra en de vertrouwenscentra van derden coördineert.

De verzoeker wil ook vernemen welk beleid de Vlaamse Regering ten aanzien van de oudermishandeling voert. Hij betreurt dat het beleid zich focust op het “mediatieve” probleem van kindermishandeling, in plaats van de problematiek van huisgeweld in het algemeen centraal te stellen. Een brede beleidsaanpak is zijns inziens een must om de stijgende spiraal van huisgeweld te doorbreken.

3. BESPREKING

De *voorzitter* merkt op dat de minister er inzake de vertrouwenscentra kindermishandeling op wijst dat de stijging van het aantal meldingen niet mag worden gezien als een teken van een falende werking van de vertrouwenscentra kindermishandeling of van een falend beleid. De stijging maakt duidelijk dat beleidsacties zoals bekendmaking en sensibilisatie werken.

De vertrouwenscentra spelen een cruciale rol in de hulpverlening rond kindermishandeling en fungeren als meldpunt. Zij staan in voor de eerste opvang van slachtoffers en hun gezinnen, formuleren een diagnose en verwijzen door naar de gepaste dienst die dan instaat voor de verdere begeleiding. De vertrouwenscentra kunnen eveneens worden ingeschakeld voor de coördinatie van de hulpverlening.

In Vlaanderen is er op dit ogenblik één centraal meldpunt actief in het kader van oudermishandeling en oudermisbehandeling in de thuissituatie. Daarnaast zijn er vijf provinciale steunpunten en een Brussels steunpunt.

De centra voor oudermis(be)handeling werden tot nu toe gefinancierd vanuit de projectsubsidies thuiszorg. De minister wil daardoor de mogelijkheid behouden om eerst de concrete werking en resultaten van experimenten te evalueren, alvorens een structurele financiering te mogelijk te maken.

Oudermis(be)handeling is, aldus nog de minister, een belangrijk thema, dat gezien de toenemende vergrijzing bijzondere aandacht verdient. Zij wil met het oog op het beleid van de komende jaren, eerst de bestaande initiatieven nader bekijken en neemt zich voor om de krachtlijnen van het beleid in het kader van oudermisbehandeling verder uit te tekenen tegen het einde van dit werkjaar.

De minister besluit dat zij niet noodzakelijk opteert voor een ‘globaal beleid’ inzake huisgeweld. De specificiteit van de verschillende vormen van geweld binnen de familiale context vragen een eigen aanpak en methodiek.

4. CONCLUSIE

De commissie beslist unaniem het standpunt van de minister (zie bijlage) te beschouwen als conclusie bij het verzoekschrift.

De verslaggevers,

Marijke DILLEN
Kurt DE LOOR

De voorzitters,

Luc MARTENS

BIJLAGE

Antwoord van Mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin, op het verzoekschrift.

VLAAMSE REGERING

**DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN****Advies inzake verzoekschrift over het Vlaams beleid
inzake thuisgeweld**

Het verzoekschrift van de heer André-Emile Bogaert betreft de vertrouwenscentra kindermishandeling en de problematiek van de ouderenmishandeling. Ik behandel beide thema's achtereenvolgens.

Vertrouwensartsencentra kindermishandeling

Inzake de vertrouwenscentra kindermishandeling worden vragen gesteld bij de recente campagne inzake kindermishandeling, de positionering van de vertrouwenscentra en het stijgend aantal meldingen.

De stijging van het aantal meldingen kindermishandeling mag niet gezien worden als een teken van een falende werking van de vertrouwenscentra kindermishandeling of van een falend beleid. De stijging maakt duidelijk dat beleidsacties zoals bekendmaking en sensibilisering werken. De problematiek wordt meer zichtbaar. Betrokkenen kunnen beter met signalen omgaan. Het beleid krijgt meer zicht op het aantal situaties waarin zich mogelijks geweld afspeelt.

De bekendmakingcampagne van de vertrouwenscentra kindermishandeling, die eind januari 2005 werd gelanceerd, heeft als doel het bestaan en de werking van de zes Vlaamse vertrouwenscentra beter bekend te maken. Inzake sensibilisatie van kindermishandeling is het belangrijk om mensen aan te zetten hun ongerustheid/vermoeden te delen. Een voorwaarde hierbij is dat het publiek weet waar het met deze ongerustheid terecht kan. Voor kindermishandeling is het antwoord op deze vraag niet eenvoudig aangezien er verschillende mogelijkheden bestaan. Naast het justitiële aanbod, zijn binnen het hulpverleningsaanbod in Vlaanderen meerdere diensten actief inzake kindermishandeling.

De vertrouwenscentra spelen een cruciale rol in de hulpverlening rond kindermishandeling. Zij fungeren als meldpunt. Iedereen kan er terecht met

meldingen, maar eveneens voor advies of voor hulp. De vertrouwenscentra kindermishandeling staan in voor de eerste opvang van slachtoffers en hun gezinnen, zij formuleren een diagnose en verwijzen door naar de gepaste dienst die dan instaat voor de verdere begeleiding. De vertrouwenscentra kunnen eveneens worden ingeschakeld voor de coördinatie van de hulpverlening.

De centra gaan gebukt onder een enorme werkdruk. Er zijn de stijging van het aantal meldingen, de juridisering van de problematiek en de toename van vragen tot advies of supervisie vanuit andere hulpverleners. Rekening houdend met nieuwe wetenschappelijke bevindingen, willen we met de centra nadenken over hun positionering inzake kindermishandeling. Het formuleren van de eigen kerntaken en hier in eerste instantie op terugplooien is een belangrijke beleidsdoelstelling. Op deze manier kan de samenwerking met de andere actoren die preventief of curatief werken rond de problematiek van kindermishandeling beter worden uitgewerkt.

Meldpunt ouderenmishandeling

In Vlaanderen is er op dit ogenblik één centraal meldpunt actief in het kader van ouderenmishandeling en ouderenmisbehandeling in de thuissituatie. Daarnaast zijn er vijf provinciale steunpunten en een Brussels steunpunt.

Doelstellingen van het centrale meldpunt zijn:

- 1° inzicht verwerven in nationale en internationale initiatieven inzake definiëring en aanpak van ouderenmis(be)handeling;
- 2° meldingen uit heel Vlaanderen ontvangen, registreren en doorverwijzen;
- 3° knelpunten registreren;
- 4° een uniforme registratie uitwerken;
- 5° een werkbaar en representatief overleg organiseren op Vlaams niveau;
- 6° consensus bereiken m.b.t. de definiëring en de aanpak van de problematiek;
- 7° opzoeken en inventariseren van nationale en internationale vormingsinitiatieven;
- 8° sensibiliseren van zowel de hulpverleners als de brede bevolking.

De provinciale steunpunten onderschrijven deze doelstellingen en vertalen deze mee in de eigen concrete werking.

Voor 2003 werden een kleine 300 meldingen geregistreerd over heel Vlaanderen. Vierenzestig% van de meldingen werden beantwoord via informatie en advies; in ongeveer $\frac{1}{4}$ van de situaties was een effectieve interventie vanuit het meldpunt of steunpunt nodig. De meest frequent geregistreerde vormen van mishandeling betreffen financiële/materiële mishandeling (38%), meervoudige problemen (21%), psychische mishandeling (14%), onvoldoende verzorging (11%) en fysieke mishandeling (9%).

De centra voor ouderenmis(be)handeling werden tot nu toe gefinancierd vanuit de projectsubsidies thuiszorg. Ik wens door middel van deze projectsubsidieëring de mogelijkheid te behouden om eerst de concrete werking en resultaten van experimenten te evalueren, alvorens een structurele financiering mogelijk te maken.

Voor mij is ouderenmis(be)handeling een belangrijk thema, dat gezien de toenemende vergrijzing bijzondere aandacht verdient. Deze bijzondere aandacht blijkt ook reeds uit het expliciet vernoemen van dit thema in mijn beleidsnota voor de regeerperiode 2004-2009.

Ik wil echter in functie van het beleid de komende jaren, eerst de bestaande initiatieven nader bekijken. Ik wil evalueren op welke wijze een ruimere werking en sensibilisering in het kader van ouderenmis(be)handeling best ondersteund kan worden. Zijn de bestaande structuren (centraal meldpunt en provinciale steunpunten) de meest geschikte vorm om aan de noden te beantwoorden of zijn er andere mogelijkheden? Welke zijn de implicaties van mogelijke alternatieven op het vlak van toegankelijkheid, laagdrempeligheid, effect, kostprijs? De ervaringen in Vlaanderen zijn nog zeer pril, en vragen verdere toetsing en opvolging.

Het is mijn voornemen om de krachtlijnen van het beleid in het kader van ouderenmisbehandeling verder uit te tekenen tegen het einde van dit werkjaar.

Besluit

Uit mijn antwoord kan u reeds afleiden, dat ik niet noodzakelijk opteer voor een 'globaal beleid' inzake thuisgeweld. De specificiteit van de verschillende vormen van geweld binnen de familiale

context vragen een eigen aanpak en methodiek. Wel ben ik er van overtuigd dat het beleid moet vorm krijgen door afstemming en samenwerking tussen de verschillende actoren die binnen welzijn én justitie rond geweld actief zijn. Thuisgeweld of familiaal geweld is teveel een containerbegrip geworden. In mijn beleid wens ik de specificiteit in de aanpak te behouden en in de toekomst de nadruk te leggen op samenwerking.
